

Ons nummer: 023.000434

Informatie raad/mededeling college

Onderwerp	Visietraject Gastvrijheidseconomie Súdwest-Fryslân 2030
Commissie	Bestjoer en Finânsjes (BF)
Collegebesluit d.d.	21 februari 2023
Portefeuillehouder	Michel Rietman
Team	Ruimtelijke Ontwikkeling
Adviseur	Anja Reenders

Reden informatieverstrekking actieve informatie van het college

Collegebesluit

- kennis te nemen van het voorstel voor het traject om te komen tot een nieuwe visie en uitvoeringsagenda voor de gastvrijheidseconomie;
- het Startdocument visie Gastvrijheidseconomie Súdwest-Fryslân 2030 vast te stellen;
- hiervoor € 55.000 beschikbaar te stellen uit de post Ondersteunen gastvrijheidseconomie;
- de raad hierover actief te informeren.

Toelichting/achtergrond

Belang

Súdwest-Fryslân is een toeristische sleutelregio van de Friese gastvrijheidseconomie. De combinatie van water, platteland, kernen waaronder zes van de 11 steden en de rijkdom van cultuur en erfgoed, zorgt niet alleen voor een gevoel van eigenheid en gezamenlijke trots in Súdwest-Fryslân, maar ook voor een grote aantrekkingskracht op een brede groep bezoekers. Ca. 50% van het Friese logiesaanbod bevindt zich in onze regio. Ruim 10% van de werkgelegenheid in Súdwest-Fryslân is direct verbonden aan de gastvrijheidseconomie. Daarmee is de gastvrijheidseconomie voor Súdwest-Fryslân van grote economische én maatschappelijke betekenis in termen van banen, bestedingen, voorzieningen, plezierige zingeving en een aantrekkelijke leefomgeving. Deze kracht draagt bij aan het geluk van inwoners en bezoekers. De brede welvaart ligt in Súdwest-Fryslân niet voor niets op een uitzonderlijk hoog niveau vergeleken met de rest van Nederland.

Ambitie

Een vitale gastvrijheidseconomie heeft in Súdwest-Fryslân prioriteit gekregen als één van de parelsectoren die versterkt dient te worden. Om deze ambitie te realiseren is een nieuwe langere termijn visie met uitvoeringsagenda nodig. Zowel gemeente als de sector geven aan hier behoefte aan te hebben want de huidige visie is in 2013 vastgesteld en is toe aan actualisatie.

Opgave

De nieuwe visie moet inspelen op huidige ontwikkelingen die van invloed zijn op het functioneren van- en vooral ook kansen biedt voor- onze gastvrijheidseconomie. Zoals:

- De veranderde vraag van toeristen en recreanten met steeds verder uiteenlopende wensen en nieuwe vormen van vrijetijdsbesteding;
- De sterke groei die de toeristische sector in Nederland doormaakt. In 2030 kan ons land rekenen op een verdubbeling van het aantal toeristen, hetgeen ook voelbaar zal zijn in Súdwest-Fryslân. Deze trend lijkt momenteel ook richting 2050 door te zetten. De urgentie op dit onderwerp zal alleen maar toenemen;
- De verwachte groei biedt niet alleen maar kansen, maar stelt de gemeente ook voor een reeks uitdagingen om deze ontwikkelingen in goede banen te leiden. Zonder ingrijpen kan dit ten koste gaan van onze leefomgeving en samenleving waardoor het draagvlak voor toerisme onder bewoners en de aantrekkelijkheid van Súdwest-Fryslân voor bezoekers

vermindert. Hoe zorgen we dat de leefbaarheid niet onder druk komt te staan maar juist wordt versterkt?;

- 'NOVEX' en het 'Provinciaal startpakket fysieke leefomgeving' van RO-minister De Jonge maken duidelijk dat Nederland en dus ook Súdwest-Fryslân, zich mag opmaken voor een complexe ruimtelijke puzzel. De opgaven op het gebied van bijvoorbeeld wonen, bereikbaarheid, energie, economie, landbouw, natuur en de gastvrijheidseconomie zijn groot, terwijl de ruimte schaars is. Hoe gaan we functies zodanig combineren zodat er goede balans is in mogelijkheden voor wonen, werken en recreëren? Er zal sprake moeten zijn van meervoudig ruimtegebruik en de gastvrijheidseconomie -het perspectief van belevingskwaliteit voor bewoner en bezoeker- dient één van aspecten te zijn die integraal wordt meegewogen als één van de belangen.
- De hoeveelheid logiesaccommodaties in Súdwest-Fryslân dat naar verwachting de komende tien jaar hun bedrijfsvoering tegen het licht zouden moeten houden om mee te kunnen in de veranderende consumentenvraag, de energietransitie en de algehele verduurzaming is overweldigend. Er moet veel tijd besteed worden aan acquisitie van ondernemers en het creëren van voldoende capaciteit binnen de gemeente om dit soort trajecten te ondersteunen en er een succes van te maken.

Startdocument visie Gastvrijheidseconomie Súdwest-Fryslân 2030

Het Startdocument (bijlage) beschrijft de urgentie van een nieuwe langere termijn visie, biedt inzicht in de kansen en opgaven en de daaruit voortkomende ontwikkelijnen voor onze gastvrijheidseconomie. Het document werd in oktober 2022 verrijkt met input uit de stakeholdersbijeenkomst in het kader van het Economisch Actieprogramma, waarin de gastvrijheidseconomie als één van de pijlers is meegenomen. Het Startdocument vormt een bouwsteen voor het visietraject.

Het college heeft besloten om het Startdocument vast te stellen en daarmee het traject om te komen tot een nieuwe visie (en uitvoeringsagenda) op de gastvrijheidseconomie op te starten. Hierbij wordt de hulp van Bureau Ginder gevraagd. Dit bureau zal ons begeleiden in het traject om te komen tot een breed gedragen visie en uitvoeringsagenda voor de gastvrijheidseconomie van Súdwest-Fryslân. Gedurende dit traject wordt de raad regelmatig op de hoogte gehouden (zie onder bij proces en planning).

In maart vindt het eerste gesprek met Ginder plaats. Vervolgens werken we samen met alle belanghebbende bij de gastvrijheidseconomie toe naar een conceptvisie die in augustus wordt voorgelegd aan het college. Tijdens de raadsvergadering in september zal de visie en uitvoeringsagenda in de raad besproken worden.

Participatie

Voor een breed gedragen visie en uitvoeringsagenda zijn eigenaarschap en daarmee draagvlak enorm belangrijk. De volgende (publieke en private) actoren en factoren worden betrokken:
Intern: projecten/programma's uit gerelateerde domeinen (natuur en milieu, ruimtelijke ordening, mobiliteit, water, economie, cultuur, sport, leefbaarheid, gezondheid en welzijn), college, raad.
Extern: o.a. inwoners, triple helix, gemeente De Fryske Marren, musea en culturele organisaties, TAF, IPF, Marrekrite, Wetterskip Fryslân, Staatsbosbeheer, Merk Fryslân, VVV Waterland van Friesland.

De stakeholders worden in alle vijf fasen van het visietraject (zie onder) betrokken. Gedurende dit traject werken we met een begeleidingsgroep met vertegenwoordiging vanuit de gemeente en enkele ecosysteempartners uit verschillende deelsectoren van de gastvrijheidseconomie. Deze begeleidingsgroep is onze opdrachtgever en wordt gedurende het traject veelvuldig procesmatig en inhoudelijk betrokken.

Proces en planning visietraject

Fase 1: Een goed begin - maart/april 2023

0. Eerste opdrachtgeversoverleg
1. Eerste begeleidingsgroep: startgesprek overleg bestuurlijk opdrachtgever M. Rietman
2. Kennismaking met enkele sleutelgebieden in Súdwest-Fryslân
3. Informeren raad over visietraject (filmpje)

Fase 2: Ecosysteem in beeld - april/mei 2023

1. In kaart brengen van het ecosysteem van de gastvrijheidseconomie
2. Schetsen van spin-off en relaties met andere beleidsdomeinen, interviews (projectleiders opgaven Gastvrij Fryslân, Fries Sociaal Plan Bureau, VVV Waterland van Friesland)
3. Opstellen definitief Startdocument
4. Tweede opdrachtgeversoverleg: bespreken Startdocument

Fase 3: Divergeren - mei-juli 2023

1. Tweede begeleidingsgroep: toekomst van de gastvrijheidseconomie
2. Interviews vertegenwoordigers kansrijke deelgebieden
3. Collegegesprek tijdens locatiebezoek (gecombineerd met 4)
4. Locatiebezoek: groepsgesprekken ecosysteempartners
5. Online inwonersenquête
6. bewonerspanel
7. Raadsvergadering: beeldvormend
8. Interview toekomstgesprek gemeente De Fryske Marren

Fase 4: Convergeren - juli-aug 2023

1. Opstellen visiekern/bouwstenen (incl. gebiedsgerichte vertaling)
2. Derde begeleidingsgroep: bespreken fase 3 + aanzet visie
3. Bijeenkomst ecosysteempartners
4. Verwerken input tot aanzet visie incl. uitvoeringsagenda
5. Derde opdrachtgeversoverleg: aanscherpen aanzet visie

Fase 5: Van visie naar organiseren aug-sept 2023

1. Opstellen uitvoeringsagenda
2. Opstellen factsheets
3. Organisatie in beweging brengen
4. Concept visie en uitvoeringsagenda in college
5. Presenteren uitkomsten aan de raad

Gastvrijheidseconomie als middel

Een florerende, sterke gastvrijheidseconomie is geen doel op zich maar een middel waarmee we willen bijdragen aan de brede welvaart in Súdwest-Fryslân waar het (ook in de toekomst) fijn en gezond wonen, werken, verblijven en recreëren is. Door te sturen op kwalitatieve groei van toerisme, waarbij de economie, samenleving en leefomgeving met elkaar in samenhang worden bekeken, ondervindt iedereen in Súdwest-Fryslân- bewoners, bedrijven en bezoekers- meerwaarde van de gastvrijheidseconomie.

Bijlage(n)

1. Startdocument 'visie Gastvrijheidseconomie Sudwest-Fryslan 2030'